

Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i.
a Fakulta architektury ČVUT v Praze
srdečně zvou na přednáškový cyklus

veřejnost + experti + architekti /45-92

Vždy v 18 hodin,
vždy na FA ČVUT
Thákurova 9, Praha 6

Prosíme o dodržování platných protiepidemických nariadení.
Účast možná pouze v souladu s mimořádným opatřením MZ ČR.
Vstup zdarma. Změna programu vyhrazena.

Cyklus financně podpořila Akademie věd ČR, v.v.i. v rámci programu
Strategie AV21 – Město jako laboratoř změny; Stavby, kulturní dědictví
a prostředí pro bezpečný a hodnotný život

18/10/21

posluchárna 111/Krejcar

Eva Novotná

Chceme 3+1

19/10/21

posluchárna 107/Janák

Martin Strakoš (NPÚ Ostrava)

Ostravská sídliště

z perspektivy odborné

i laické veřejnosti

a sociologické průzkumy

25/10/21

posluchárna 111/Krejcar

Vojtěch Márc (UMPRUM)

Geopatogenní zóny, jejich

normalizace a transformace

v Československu

80. a 90. let

26/10/21

posluchárna 107/Janák

Michaela Janečková (UMPRUM)

Domov na stránkách *Domova*

1/11/21

posluchárna 111/Krejcar

Karolina Jirkalová (UMPRUM)

Lidé a jejich sídliště

2/11/21

posluchárna 107/Janák

Hubert Guzik (FA ČVUT)

Potíže s posametovou
participací

ČVUT
FA

Chceme 3+1

Eva Novotná

Jak se lidem líbí nová sídliště? Co jim v typizovaných bytech chybí? Jaké by si v budoucnu přáli mít koupelny a kuchyně? Tyto a mnohé další otázky zazněly na besedách a výstavách během První celostátní diskuse o bydlení. Ta se konala v letech 1960 až 1961 a v tomto rozsahu vůbec poprvé (a také naposledy) demonstrovala ochotu socialistického státu přijmout v oblasti hromadné výstavby požadavky široké veřejnosti.

Přednáška nastíní, jakou roli v diskusích o budoucím vývoji bydlení hrály oprávněné připomínky uživatelů, jak s nimi pracovali architekti a sociologové, a jakým způsobem se jejich závěry odrážely v realizacích prvních prototypů sídlišť 60. let.

18/10/21
v 18 hodin

FA ČVUT,
posluchárna 111/Krejcar
Thákurova 9, Praha 6

Prosíme o dodržování platných protiepidemických nařízeních.
Účast možná pouze v souladu s mimořádným opatřením MZ ČR.

Eva Novotná je historička umění a architektury. Autorsky se podílela na projektu Umělecko-průmyslového muzea v Praze mapujícím historii sídlišť v České republice (*Paneláci 1 a 2*) a na několika publikacích k dějinám architektury 20. století. Aktuálně spolupracuje s Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy.

Ostravská sídliště z perspektivy odborné i laické veřejnosti a sociologické průzkumy

Martin Strakoš

(NPÚ Ostrava)

19/10/21
v 18 hodin

FA ČVUT,
posluchárna 107/Janák
Thákurova 9, Praha 6

Fenomén sídlišť vyvolával od počátku i v Ostravě rozporuplné reakce. Přednáška představí vývoj postojů na uvedenou problematiku z perspektivy odborné veřejnosti i z širšího záběru dobových médií. Současně doloží, jak se různorodé pojetí hromadné bytové výstavby projevilo ve výsledcích sociologických průzkumů ze 60. let 20. století, zaměřených na komparaci kvality obytného prostředí v ostravských sektorech, kde se uskutečňovala výstavba sídlišť.

Prosíme o dodržování platných protiepidemických nařízení.
Účast možná pouze v souladu s mimořádným opatřením MZ ČR.

Martin Strakoš působí v Národním památkovém ústavu v Ostravě. Zabývá se stavebně historickými průzkumy, architekturou 19. a 20. století, historií památkové péče a novostavbami v historickém prostředí. Je autorem knih *Průvodce architekturou Ostravy* (2009), *Nová Ostrava a její satelity* (2010), *Ostravská sídliště* (2018), *Ostrava industriální a moderní* (2020) ad.

veřejnost + experti + architekti / 45-92

Geopatogenní zóny, jejich normalizace a transformace v Československu 80. a 90. let

Vojtěch Márc
(UMPRUM)

25/10/21
v 18 hodin

FA ČVUT,
posluchárna 111/Krejcar
Thákurova 9, Praha 6

Prosíme o dodržování platných protiepidemických nařízení.
Účast možná pouze v souladu s mimořádným opatřením MZ ČR.

Takzvaným geopatogenním zónám byly zejména v 80. a 90. letech přičítány na vrub nejrůznější zdravotní potíže. Znepokojení obyvatelé proto vyhledávali pomoc parapsychologů, kteří měli dotyčné zóny detekovat a eliminovat.

Architekti se přitom svébytně pohybovali napříč oběma těmito skupinami. Přednáška přiblíží podмінky, v jakých se rozvíjela dobová diskuze o tomto mezním jevu, a naznačí škálu praktik, které se s ním pojily. Zaměří se zvláště na nejisté postavení rozporované expertízy a na její proměny kolem osy roku 1989. Kromě toho se bude ptát, zda může teorie architektury s pomocí pojmů jako „obraz města“ nebo „duch místa“ osvětlit obskurní fenomén, kterým geopatogenní zóny zůstávají.

ČVUT
FA

Vojtěch Márc je historik umění. Působí na Vysoké škole uměleckopráhmslovské v Praze.

veřejnost + experti + architekti / 45-92

Domov na stránkách *Domova*

Michaela Janečková
(UMPRUM)

26/10/21
v 18 hodin

FA ČVUT,
posluchárna 107/Janák
Thákurova 9, Praha 6

Prosíme o dodržování platných protiepidemických nařízeních.
Účast možná pouze v souladu s mimořádným opatřením MZ ČR.

Časopis **Domov** začal vycházet v roce 1960 a od samého začátku svým čtenářům poskytoval rady a inspiraci v oblasti bydlení, zprostředkoval poznatky různých vědních oborů a nechával promlouvat rozdílné expertní skupiny. Porovnání obsahu čísel v průběhu tří dekad ukazuje na proměnu obrazu bydlení a také na proměnu role expertů, kteří názory veřejnosti na danou problematiku utvářeli.

ČVUT
FA

Michaela Janečková v současnosti na Vysoké škole uměleckopřímýsluvé vyučuje předmět Architecture of the 20th Century a zároveň je zaměstnána jako badatelka v rámci projektu Architektura a česká politika v 19.-21. století.

veřejnost + experti + architekti / 45-92

Lidé a jejich sídlíště

Karolina Jirkalová
(UMPRUM)

1/11/21
v 18 hodin

FA ČVUT,
posluchárna 111/Krejcar
Thákurova 9, Praha 6

Prosíme o dodržování platných protiepidemických nařízeních.
Účast možná pouze v souladu s mimořádným opatřením MZ ČR.

Od poloviny let 80. proniká stále otevřenější kritika sídlišť do denního tisku či televize. Netýká se jen nedokončenosti, bláta a chybějící vybavenosti, ale samotné podstaty standardizované prefabrikované výstavby a modernistického urbanismu. Jak však „svá“ sídliště tehdy vnímali jejich obyvatelé? Co nám o tom říkají dobové výzkumy veřejného mínění? A nakolik je lze brát jako relevantní zdroj?

ČVUT
FA

Karolina Jirkalová je kritička a historička architektury, doktorandka. Teorie a dějin výtvarných umění na Vysoké škole uměleckopráhové v Praze, redaktorka časopisu *Art Antiques*.

veřejnost + experti + architekti / 45-92

Potíže s posametovou participací

Hubert Guzik

(FA ČVUT)

2/11/21
v 18 hodin

FA ČVUT,
posluchárna 107/Janák
Thákurova 9, Praha 6

Prosíme o dodržování platných protiepidemických nařízení.
Účast možná pouze v souladu s mimořádným opatřením MZ ČR.

V raných 90. letech architektonická participace nesehrála takovou roli, jakou bychom v novém demokratickém prostředí očekávali. Ekonomická nejistota a blízká perspektiva restituce bytů oslabovala ochotu obyvatel účastnit se participativních procesů. Stáli ovšem o diskusi s nepoučenými laiky samotní architekti? Anebo utváření obytného prostředí a tvarování mezilidských vztahů v něm vnímali i kolem roku 1989 vesměs jako ryze expertní záležitost?

ČVUT
FA

Hubert Guzik je akademický pracovník Fakulty architektury ČVUT v Praze. Mezi jinými je spoluautorem knihy *Architektura v přerodu 1945-1948, 1989-1992*.